

NEUMANN JÁNOS EGYETEM

KERTÉSZETI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI KAR

III. GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

KECSKEMÉT

**III. GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT
TUDOMÁNYOS KONFERENCIA**

„VERSENYKÉPESSÉG ÉS INNOVÁCIÓ”

**III. GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT
TUDOMÁNYOS KONFERENCIA**

„VERSENYKÉPESSÉG ÉS INNOVÁCIÓ”

2018. szeptember 27-28.

KECSKEMÉT

Szerkesztette: Dr. Kőszegi Irén Rita
adjunktus

Felelős kiadó: Dr. Ferencz Árpád
a konferencia elnöke
Neumann János Egyetem Kertészeti és
Vidékfejlesztési Kar

Kiadás éve: 2019

ISBN 978-615-5817-19-9

III. Gazdálkodás és Menedzsment Tudományos Konferencia

STARTUP, SPIN-OFF, FREELANCER? KI KICSODA AZ INDULÓ VÁLLALKOZÁSOK KÖZÖTT?

STARTUP, SPIN-OFF, FREELANCER? WHO IS WHO AMONG THE NEWLY ESTABLISHED BUSINESSES?

Csákné Filep Judit¹ - Radácsi László²

¹Főiskolai docens, Nyíregyházi Egyetem, 4400 Nyíregyháza, Sóstói út 31/B., filep.judit@nye.hu

²Tudományos főmunkatárs, Budapesti Gazdasági Egyetem, 1087 Budapest, Berzsényi Dániel utca 6., radacsi.laszlo@uni-bge.hu

Jelen tanulmány a Budapesti Gazdasági Egyetemen működő Budapest LAB – Vállalkozásfejlesztési Központban zajló “Túlélési - növekedési stratégiák a startup-szegmensben” kutatási alprojekt részeként született. A kutatócsoport működését az EMMI Kiválósági Program támogatja.

ÖSSZEFOGLALÁS

Az újonnan induló vállalkozások kapcsán három szellemiségében hasonló, értelmezésükben mégis eltéréseket mutató kifejezéssel találkozhatunk a leggyakrabban. A startup, spin-off, freelancer kategóriák napjainkban nemcsak „menőnek” számítanak, hanem a jövőbeli gazdasági fejlődés és átalakulás motorjainak is tekintik őket. A cikk célja, hogy a három fogalmat bemutassa, rávilágítva a közöttük lévő hasonlóságokra és fő különbségekre.

SUMMARY

In connection with newly established businesses one can meet with three conceptually similar expression which deeper interpretation shows differences. Startup, spin-off, freelancer are not just „cool” categories, but are considered as driving forces of future economic development and transformation. The article aims to describe the three concept highlighting their similarities and differences.

1. BEVEZETÉS

Az újonnan induló vállalkozásoknak kiemelt szerepük van a munkahelyteremtésben, az innovációs és technológiai folyamatok serkentésében és a gazdasági növekedés elősegítésében (Szerb et al., 2018; Makra, 2009). Ugyanakkor a frissen alapított vállalkozások jelentősége közel sem tekinthető azonosnak. A gazdasági növekedés és a technológiai változások elősegítésében kiemelt súllyal bírnak a startup vállalkozásokon belül az új technológia orientált cégek (Szerb et al., 2018). A hazai közbeszédben a startup kifejezés pozitív üzenetet hordoz, hiszen együtt jár olyan előremutató fogalmakkal, mint az innováció, gyors növekedés, megújulás, digitalizáció, technológia. A startup trend 1970-es években az USA-ból indult, majd 15-20 évvel később gyűrűzött be Európába, Magyarországon pedig 2008-ra teszik a megjelenését (Márkus, 2016).

Az újonnan induló vállalkozások kapcsán a leggyakoribb startup fogalmon túl a spin-off, freelancer kifejezésekkel is találkozhatunk. Mindhárom meghatározás viszonylag új és modern jelenségnek tekinthető. Napjainkra a startup láz már nem csak a nemzetközi jelenlétre törő és nagy növekedési potenciállal rendelkező vállalkozásokért rajongó szakembereket érte el, a jelentős, folyamatos és kedvező hangvételű sajtónyilvánosságnak köszönhetően számos

vállalkozó szellemű egyén fejében fordul meg startup, spin-off cég indítása, vagy válik vonzóvá a szabadúszó életforma.

2. STARTUP, SPIN-OFF, FREELANCER

A három meghatározásból a leginkább kiforrott és a szakmai, illetve a közbeszédben legnagyobb hangsúlyt kapó startupoknak, az őket övező kiemelt figyelem ellenére, nincs egzakt meghatározása.

A vonatkozó elsősorban hazai szakirodalomban is megjelenő definíciók áttekintését az 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat: Startup meghatározások

Definíció	Hivatkozás
A dinamikusan, gyorsan növekvő és fokozottan sérülékeny vállalkozások a gazellák. A gazella vállalkozások többnyire kicsivel kezdik, de már a kezdet kezdetén nagyban gondolkoznak... A növekedés mértéke a gazelláknál minimálisan az iparági növekedés duplája, de gyakran ennek sokszorosa, ami fokozottan sérülékennyé teszi ezeket a vállalkozásokat.	(Vecsenyi, 2009:57)
A startup olyan szervezet, amely megismételhető és skálázható üzleti modellt keres.	(Blank, 2010)
A startup új termékeket vagy szolgáltatásokat hoz létre bizonytalan szélsőséges környezetben, képes innovatív lenni méretétől és korától függetlenül.	(Ries, 2011:17-18)
A startupok olyan problémákra fókuszálnak, amelyek megoldása nem evidens és a siker nem garantált (Neil Blumenthal, Warby Parker társalapítója).	(Robehmed, 2013) www.forbes.com
A startup olyan szervezet, ahol az emberek folyamatosan fontolóra veszik, megéri-e feladni stabil állásukat egy olyan cégért, ahol a siker bizonytalan, de hordozza a kiemelkedő növekedés és gyors hatás lehetőségét (Adora Cheung, Homejoy alapítója).	(Robehmed, 2013) www.forbes.com
A 2006-ban megjelent a Kockázati tőke világa című tanulmánykötet még innovatív kisvállalkozásként említi a startupokat.	(NIH, 2014:1)
A startup olyan induló vállalkozás, amely hosszú távú versenyelőnyét valamilyen technológiai vagy üzleti innovációra alapozza (Kádas Péter, TractionTribe akcelerátor alapítója).	(NIH, 2014:4)
A technológiai ötletekre épülő olyan vállalkozásokat nevezik startupoknak, amelyek nagy növekedési potenciállal rendelkeznek (Darvas Gergely, Magyar Spinoff és Startup Egyesület Elnöke).	(NIH, 2014:4)
A startup egy olyan emberi intézmény, amely arra szerveződött, hogy nagyon bizonytalan körülmények között hozzon létre új termékeket vagy szolgáltatásokat (Eric Rise a Lean Startup című könyv szerzője).	(NIH, 2014:5)

A startup vállalkozások öt évnél fiatalabbak, önálló, független vállalkozásként működnek, jellemzően 250 alkalmazottnál kisebb létszámmal rendelkeznek, nemzetközi üzleti vállalkozást folytatnak, vagy éppen annak indítását tervezik egy innováció vagy már meglévő új technológiai alkalmazás segítségével.	(Fogarassy-Bakosné Böröcz, 2016:20)
A startup egy olyan innovatív, vagy innovatívnak gondolt, főleg szellemi terméket fejlesztő társaság, amely a jövő kellően részletes ismerete hiányában kockázatot vállal a tulajdonosok és a befektetők kárára, gyors és nagy profit elérése érdekében.	(Barta-Pitlik, 2017:2)
Start-up alatt induló tudásintenzív vállalkozást értünk, amely kis tőke- és munkabefektetéssel is gyors növekedést produkál. Ilyen cégeknél a befektetői kockázat viszonylag nagy lehet, de a megtérülési ráta is. A start-upok beindulását gyakran kockázattőke-befektetők vagy üzleti angyalok segítik üzletrész vásárlásával.	Magyar Spin-off és Start-up Egyesület, www.europeanspinoff.com
A startup egy "garázscég", tipikusan egy induló mikro- vagy kisvállalkozás, amely innovatív ötletet valósít meg, lépésről lépésre halad a termékfejlesztésben és piacra vezetésben, tőkebefektetésre vár és nagyra tör.	Magyar Startup Közösség, http://magyar-startup-kozosseg.hu/
A TAO törvény korai fázisú vállalkozásnak tekint egy céget, ha az szerepel a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala korai fázisú vállalkozásokról és a korai fázisú vállalkozásokat támogató vállalkozásokról vezetett hatósági nyilvántartásában. Azaz kevesebb, mint három éve alapították, éves nettó árbevétele kevesebb, mint 100 millió forint, legalább két, legfeljebb húsz főt foglalkoztat, kockázati tőkealap-kezelő befektetést nem eszközölt a vállalkozásban, nem rendelkezik részesedéssel más gazdasági társaságban, tevékenysége megfelel a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény 3. § 6. pontja szerinti innováció feltételeinek.	1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról

Forrás: Saját szerkesztés

A bemutatott definíciók számos vonatkozás mentén, mint a vállalkozás kora, növekedési potenciálja, jövedelmezősége kockázatossága, innovációval, technológiai fejlesztésekkel való kapcsolata határozzák meg a „startupság” mibenlétét. Ám a felsorakoztatott definíciók, a társasági adó törvényben speciális céllal meghatározott kivételével, közel sem olyan egzakt meghatározások, amelyek alapját képezhetnék egy szisztematikus, tudományos igényű kutatómunkának.

A spin-off, kipörgetett vállalkozásoknak a szakirodalomban az egyetemokről, kormányzati kutatóintézetekből, megengedőbb meghatározás szerint iparvállalatokból, cégek laboratóriumából kivált induló cégeket tekintik. A spin-off cégek a kiinduló intézményeikből származó tudást használják arra, hogy az kereskedelmi forgalomban megjelenő termékekben és szolgáltatásokban hasznosuljon. A spin-off vállalkozás kerülhet az anyaintézmény résztulajdonába, de a formális akadémiai tulajdonosi jelenlét nem kritériuma a kipörgetett szervezatként történő meghatározásnak (Makra, 2009). A kipörgetett cégek sajátos jellemzője, hogy nem egy felismert piaci igényre válaszolnak, hanem egy meglévő technológia, tudás piaci hasznosításának lehetőségét keresik. Jellemzőikben számos hasonlóságot mutatnak a

startup vállalkozásokkal, a startup-ok egy speciális egyetemkehez, kutatóhelyekhez köthető szegmenseként is felfoghatók.

A McKinsey jelentése szerint Európában és az Egyesült Államokban a munkaképes lakosság 20-30% végez valamilyen független, szabadúszó tevékenységet (Manyika et al., 2016). A „freelancer” jelenség egyre szélesebb körű elterjedéséhez a digitalizáció, a közösségi gazdaság (sharing economy) térnyerése, és a pénzügyi-gazdasági válság, az Y- (ezredfordulós) generáció változó munkavállalási preferenciái is hozzájárulnak (Johnston, 2016; Jones, 2018). A független munkaformát választók négy alapvető típusba sorolhatók. Az első típus számára a szabadúszó lét a preferált munkavégzési forma és jövedelmük döntő hányadát adja ez a típusú tevékenység. A második típusba tartozók szintén pozitívan viszonyulnak a szabadúszó léthez, ám így végzett tevékenységükből csak mellékjövedelemre tesznek szert. A harmadik típusba tartozók számára a független munkavégzés kényszer, habár jövedelmüket így szerzik, szívesebben dolgoznának hagyományos keretek között. A negyedik típus tagjai függetlenként némi kiegészítő jövedelmet szereznek, és pénzügyi szükségszerűségből dolgoznak szabadúszóként (Manyika et al., 2016).

A freelancer szellemiség habár számos rokon vonást mutat a vállalkozói létformával, alapvető céljában eltér attól. A szabadúszó fő törekvése, hogy munkaerejét saját szakmai és időbeosztásra vonatkozó preferenciái szerint értékesítse, amelyet ugyan jellemzően vállalkozóként tesz meg, de nem célja, hogy munkavállalókat foglalkoztasson, céget építsen.

3. KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az újonnan alapított vállalkozások számáról beszámoló statisztikák a gazdasági élet szereplőinek kiemelt figyelmét élvezik. Ugyanakkor a pusztán számadatok kevesek az érdemi következtetések levonásához, hiszen nem mindegy, hogy a vállalkozásalapítás motivációja egy nemzetközi piacokat megcélzó innovatív technológiára épülő ötlet piaci bevezetése, vagy a kényszerűségből választott szabadúszó létforma jogi kereteinek megteremtése. A cikkben csokorba gyűjtött startup, spin-off, freelancer definíciók kevés konkrétan mérhető elemet tartalmaznak, inkább életérzést, szellemiséget, jellemzőket közvetítenek, megnehezítve ezzel a téma tudományos igényű történő feldolgozását. Míg a freelancer fogalom, a szabadúszó alapvető céljai, mint a szakmai alapon történő projektválasztás, szabad időbeosztás, elzárkózás az alkalmazottak foglalkoztatásától és a cégépítéstől, jól elkülönül a startup és spin-off meghatározásoktól, az utóbbi kettő esetében már átfedést tapasztalhatunk.

A startup fogalom kapcsán nehézséget jelent, hogy a nagy számmal létrejövő innovatív ötletek által táplált vállalkozások teljes körére vonatkozik, azt homogén csoportként kezelve, figyelmen kívül hagyva aényt, hogy csak töredékük képes a kívánatos gyors növekedésre és piaci térhódításra. A téma jövőbeli megalapozott, szisztematikus kutatásának biztosítása érdekében kiemelt feladat a fogalom tisztázása, alkategóriáinak meghatározása.

4. IRODALOMJEGYZÉK

Barta, G. - Pitlik, L. (2017): Startup felvásárlások multikulturális háttérének elemzése, avagy mesterséges intelligencia alapú ellenőrzőszámítás diszkriminancia-elemzéshez, **MAGYAR INTERNETES AGRÁRINFORMATIKAI ÚJSÁG** 20:(228) pp. 1-23.

Blank, S. (2010): What's a startup? First principles, Elérhető:

<https://steveblank.com/2010/01/25/whats-a-startup-first-principles/>, Letöltés dátuma: 2018. szeptember 13.

- Fogarassy Csaba – Bakosné Böröcz Mária (2016): Tiszta fejlesztések inkubációjának „jó gyakorlata” politikai döntéshozók részére a megfelelő startup környezet kialakításához
- Hernandez, C. – Gonzalez, D. (2016): Study of the Start-Up Ecosystem in Lima, Peru: Analysis of Interorganizational Networks. *Journal of Technology Management & Innovation*. 2017, Vol. 12 Issue 1, pp. 71-83
- Johonston, P. (2016): How Businesses Must Adapt To Accommodate The Growing Freelance Workforce, Elérhető: <https://www.forbes.com/sites/under30network/2016/12/05/how-businesses-must-adapt-to-accommodate-the-growing-freelance-workforce/#79cc7d9c1bde>, Letöltés dátuma: 2018. szeptember 14.
- Jones, C. (2018): More Millennials want freelance careers instead of working full-time, Elérhető: <https://eu.usatoday.com/story/money/2018/04/15/millennials-more-interested-freelance-careers/512851002/>, Letöltés dátuma: 2018. szeptember 14.
- Makra, Zs. (2009): A technológiai vállalkozások létrejötte, növekedése és gazdasági szerepe a szakirodalom tükrében, *Közgazdasági Szemle*, LVI. évf., 2009. február, pp. 176-186.
- Manyika, J. – Lund, S. – Bughin, J. – Robinson, K. – Mischke, J. – Mahajan, D. (2016): Independent work: Choice, necessity, and the gig economy, McKinsey Global Institute, Elérhető: <https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Featured%20Insights/Employment%20and%20Growth/Independent%20work%20Choice%20necessity%20and%20the%20gig%20economy/Independent-Work-Choice-necessity-and-the-gig-economy-Full-report.ashx>, Letöltés dátuma: 2018. szeptember 14.
- Márkus, M. (2016): Mérlegen a hazai start-upok *LOGISZTIKA - INFORMATIKA – MENEDZSMENT* 1:(1) pp. 195-208.
- Nemzeti Innovációs Hivatal (2014): Mi a Startup? Elérhető: <https://nkfih.gov.hu/hivatal/hivatal-kiadvanyai/megjelent-nemzeti>, Letöltés dátuma: 2018. április 4.
- Ries, E. (2011): *Lean Startup – Hogyan tegyük ötleteinket sikeressé és fenntarthatóvá*, HVG Kiadó, Budapest
- Robehmed, N. (2013): What is a startup? Elérhető: <https://www.forbes.com/sites/natalierobehmed/2013/12/16/what-is-a-startup/#142fba864044>, Letöltés dátuma: 2018. szeptember 13.
- Spender, J. C. - Corvello, V. - Grimaldi, M. - Rippa, P. (2015) "Startups and open innovation: a review of the literature", *European Journal of Innovation Management*, Vol. 20 Issue: 1, pp.4-30, <https://doi.org/10.1108/EJIM-12-2015-0131>
- Szerb, L., Vörös, Zs., Páger, B., J. Acs, Z. J., Komlósi, É. (2018): Case Study on the Hungarian new tech entrepreneurial ecosystem, *FIRES research report, D5.8 (2018)*, Elérhető: <http://www.projectfires.eu/wp-content/uploads/2018/01/D5-8-Case-Study-Complete.pdf>, Letöltés dátuma: 2018. április 3.
- Vecsenyi, J. (2009): *Kisvállalkozások indítása és működtetése*, Perfekt Kiadó, Budapest
1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról www.europeanspinoff.com
<http://magyar-startup-kozossege.hu/>